

A què es pot dedicar una persona graduada en Dret?

És força habitual que s'assimili la persona graduada en Dret amb la condició d'advocat o advocada, però res més lluny de la realitat. L'exercici de l'advocacia és només una de les moltes sortides professionals l'accés de les quals és exclusiu o preferent per als graduats i graduades en Dret. Tanmateix, aquest extraordinari ventall d'oportunitats professionals constitueix una dificultat afegida a l'hora de dissenyar els programes formatius que condueixen a l'obtenció d'aquest títol.

Per REDACCIÓ XXII

Un dels reptes que la construcció de l'Espai Europeu d'Educació Superior va plantejar a les Universitats consistia a optimitzar els processos de planificació docent amb l'objectiu de formular projectes formatius per a cada titulació que permetessin a l'alumnat dur a terme les funcions i tasques recollides al perfil acadèmic-professional que prèviament s'havia delimitat mitjançant l'adquisició de les capacitats i competències professionals.

D'acord amb les consideracions efectuades, el disseny del Grau de Dret havia de partir necessàriament d'una descripció precisa del perfil professional dels titulats que permetés la identificació dels elements formatius que s'havien de contemplar al currículum per capacitar adequadament els professionals en formació, a través de les competències requerides per dur a ter-

me amb èxit el perfil esmentat. No obstant això, la primera dificultat es troba en el fet que la professió jurídica no és homogènia i, per tant, pot ser entesa i practicada de maneres netament diferents, com tindrem ocasió de comprovar.

La gran diversitat de sortides i perfils professionals de les persones graduades en Dret es poden agrupar en dos grans sectors: el sector privat i el sector públic. L'elecció d'un o altre vindrà determinada per les preferències i els objectius de cadascú, per estar decidit a tenir una carrera professional enfocada cap a l'empresa privada o preferir prestar servei públic a la societat a través del desenvolupament d'una carrera professional a l'Administració pública.

Pel que fa al sector privat, cal destacar dos professions l'accés a les quals requereix cursar el Màster universitari en Advocacia i Procura, que inclou un període de pràctiques externes, la realització d'un examen que avalui l'aptitud professional i la inscripció en el col·legi professional corresponent. Es tracta de l'exercici professional de l'advocacia o la procura.

Els advocats i les advocades són professionals independents, la tasca dels quals consisteix a assessorar i defensar els drets i interessos del seu client, ja sigui un particular, una empresa o un organisme públic. Pel que fa a aquesta professió, la primera decisió ha d'anar enfocada a decidir sobre si es vol treballar per compte propi o per compte d'altri. En tots dos casos, l'advocacia es podrà exercir de manera generalista, és a dir, dedicant-se a diverses branques del dret; o de forma especialitzada en una branca concreta (dret mercantil, dret de família, dret de propietat intel·lectual, dret esportiu, etc.). Si s'opta per l'exercici de l'advocacia per compte d'altri caldrà valorar si es desenvolupa en un despatx nacional o internacional o bé en assessories jurídiques o departament similars d'una empresa. Aquests professionals són coneguts com advocats inhouse o legal counsel.

Fent equip amb les persones que exerceixen l'advocacia, estan els procuradors i les procuradores dels Tribunals. Són professionals liberals i independents, la missió dels quals consisteix en la representació de les parts davant dels Òrgans Ju-

risdiccionals i en el deure primordial de col·laborar-hi en la funció pública d'administrar justícia. Així doncs, podem dir que concorren en aquest professional dues facetes: la pública que desenvolupa davant els Òrgans Jurisdiccionals i la privada com a representant de la part a què es vincula per un contracte de mandat.

Finalment, el sector privat també ofereix alternatives a llocs de treball totalment diferents i deslligats de l'exercici de l'advocacia o la procura. En aquest cas, les sortides professionals serien al sector bancari, assegurances, recursos humans, administració de finques, sindicats, ONG, entre d'altres. De fet, dins de les sortides professionals a què poden optar aquests titulats cal destacar dos llocs que, atès l'alt grau de competitivitat de les empreses, se situen com a estratègics per a la consecució dels objectius corporatius: el Compliance Officer i el HR Business Partner. En aquest sentit, és important advertir que els perfils professionals de les persones graduades en Dret no s'esgoten amb la realització professional actual ja que existeixen desenvolupaments professionals potencials que no s'han dut a terme i que la Universitat pot identificar a partir de les anàlisis de les necessitats que pot satisfer aquesta titulació, a través de noves pràctiques.

Pel que fa al sector públic, tot i que el ventall de possibilitats és molt divers tenen en comú el sistema d'accés. Així, la Constitució espanyola disposa que "els ciutadans tenen el dret d'accedir en condicions d'igualtat a les funcions i els càrrecs públics" i que "la llei regularà l'accés a la funció pública d'acord amb els principis de mèrit i capacitat".

Molt resumidament i d'acord amb el marc legal vigent, l'accés a l'ocu-

pació pública requereix complir els requisits exigits a la convocatòria (com ara, estar en possessió del títol universitari de Grau, Enginyer, Arquitecte), superar les proves selectives i prendre possessió a la plaça ofertada. Entre els perfils professionals més destacats per als titulats i titulades en Dret s'assenyalen els següents: Judicatura; Fiscalia; Lletrats de l'Administració de Justícia, de la Seguretat Social, de les Corts Generals, dels Parlaments autonòmics, del Consell d'Estat, dels Ajuntaments; Advocacia de l'Estat; Notaries; Registres de la propietat i mercantils; Tècnic Superior de l'Administració General; Cosos d'inspectors d'Hisenda, Assegurances, Educació o Treball; Cos Jurídic Militar; Carrera diplomàtica o Organismes de la Unió Europea; Juristes d'institucions penitenciàries; Secretaris, Interventors i Tresorers de l'Administració Local.

Finalment, hi ha una sortida professional que es pot emmarcar en qualsevol dels dos sectors. Ens referim al personal docent i investigador de les universitats públiques o privades. Aquest perfil professional requereix fer una forta inversió de formació en educació, sobretot en termes de temps, ja que a més d'obtenir un títol de grau universitari, cal realitzar un màster i dur a terme un doctorat (entre tres i cinc anys).

Posteriorment el doctor o la doctora haurà d'acumular una sèrie de mèrits que li permetin accedir a una plaça de professor en una universitat pública o privada.

L'heterogeneïtat dels perfils assenyalats permet intuir la dificultat per obtenir un cert consens sobre la definició de la identitat professional de les persones titulades en Dret i, consegüentment, del conjunt de competències que els permetin realitzar les funcions i les tasques encomanades a cada àmbit.

Sobre el que no hi ha dubte és que el o la jurista ha de comprendre la llei per aplicar-la i resoldre els conflictes que es plantegin però, a més, ha de tenir un interès moral, ja que no només ha de resoldre aquests conflictes de forma legal sinó també justa.

És per això que les Universitats i, molt en particular, les Facultats de Dret a l'hora de formular els seus projectes formatius conduents a l'obtenció del Grau en Dret, han d'assumir com a referent aquest model ideal de jurista oferint una formació generalista que permeti el domini intel·lectual del dret en vigor i l'enjudiciament crític de normes i institucions.

Jornada de portes obertes
Dissabte 27 d'abril
 Campus a Lleida i a Igualada

Som UdL

I tu, què vols ser?

Universitat de Lleida

MARIA JOSÉ PUYALTO FRANCO és doctora en Dret i professora agregada de l'àrea de Dret Mercantil de la Facultat de Dret, Economia i Turisme (FDET) de la Universitat de Lleida. Va ser Degana de la Facultat durant el període 2013-2019 i actualment exerceix les funcions de Vicedegana de Qualitat.

“CAL POSAR LES PERSONES AL CENTRE I EL BÉ COMÚ COM A OBJECTIU PRINCIPAL”

Per **REDACCIÓ XXII** / Fotos: **UNIVERSITAT DE LLEIDA**

Una bona part de la teva trajectòria professional l'has dedicat a la gestió universitària a la FDET. Com valores aquesta experiència?

Crec que la gestió, entesa com la planificació, l'organització i l'execució de tasques per dirigir l'organització a unes fites determinades, és essencial. Però tinc la impressió que és poc valorada a la universitat i sovint recau en el professorat més jove. Cal posar les persones al centre i el bé comú com a objectiu principal; si no, no resultarà atractiu per als bons professionals. El model de Bolonya ha comportat una enorme burocràcia, rígidesa i lentitud a la gestió acadèmica i administrativa. Cal revisar les limitacions estructurals, organitzatives, de processos i tecnològiques per adaptar-se als canvis globals tot procurant la col·laboració i la innovació.

Com a Vicedegana de qualitat, quina fita o projecte destacaries? Sens dubte la certificació del Sistema de Garantia Intern de la Qualitat i la consegüent acreditació institucional del nostre centre. Va ser un projecte llarg i feixuc que va reeixir gràcies al compromís actiu del professorat i del personal tècnic, de gestió i administració i serveis.

També fas recerca. Com descriuries la recerca en dret? Un insigne civilista, el professor De Castro, va dir que la missió dels juristes acadèmics no és científica i teòrica en abstracte, sinó que actua amb caràcter pràctic sobre la realitat social, orientant-la en un sentit determinat. Personalment hi estic d'acord. El dret és el mecanisme de cooperació social per excel·lència, i els “teòrics del dret” ens dediquem bàsicament a analitzar críticament i dissenyar instruments, les institucions jurídiques, que permeten la resolució de conflictes o problemes. Els juristes tenim un paper clau en la millora del benestar social.

En què ha consistit la teva recerca? He treballat sobre una institució jurídica rellevant: el contracte. El professor Vaquer va liderar un projecte de Marc Comú de Referència per al Dret contractual europeu, un dels materials científicament més rellevants del procés d'harmonització del Dret privat europeu. A partir d'aquest text vaig proposar un model de

regulació eficient del contracte de distribució. Actualment no té regulació legal, i això, quan no hi ha equilibri entre les parts contractants, com en les relacions entre grans supermercats i els seus proveïdors, produeix greus abusos en perjudici de la part més feble o amb menys poder de negociació. Aquesta proposta, que podria acollir sense problemes el legislador espanyol, minimitza els desequilibris i, probablement, l'alta litigiositat associada a l'execució d'aquests contractes.

Fa un parell d'anys et van concedir la menció d'excel·lència docent, què ha suposat aquest reconeixement per a tu? Sí, la vaig rebre juntament amb una gran companya i amiga de la FDET, la Dra. Eva Martín. Sempre és gratificant un reconeixement d'aquest tipus, que s'afegeix al procés d'avaluació que promou la reflexió sobre la pràctica docent, i és essencial per a la millora contínua.